

I henhold til den gældende lovs § 17, stk. 1, nr. 9, (forslagets § 18, stk. 1, litra i), kan en kvindelig lærling hæve læreforholdet, når hun bliver gift, hvorimod der ikke hidtil har været adgang for en kvindelig lærling til at hæve kontrakten, hvis hun bliver gravid. Da graviditet ofte vil medføre, at den pågældende allerede i de tidlige stadier ikke kan udføre regelmæssigt arbejde uden for hjemmet, må det anses for rimeligt, at der gives lærlingen lejlighed til at hæve læreforholdet, jfr. forslagets litra j). Såfremt lærlingen måtte ønske det, vil der imidlertid være mulighed for — i stedet for helt at ophæve læreforholdet — kun at suspendere det i overensstemmelse med reglerne i forslagets § 10.

Litra k) svarer til den gældende lovs § 17, stk. 1, nr. 10.

Litra l) er en følge af de nye bestemmelser i forslagets § 20, stk. 7. Det må anses for rimeligt i tilfælde, hvor et lærested underkendes, at give de lærlinge, der allerede tidligere havde påbegyndt deres læreforhold i virksomheden, lejlighed til at frigøre sig for kontrakten for at kunne fortsætte læreforholdet på et godkendt lærested. Det vil nemlig kunne befrygtes, at uddannelsesforholdene er så utilstrækkelige, at der vil være risiko for, at lærlingene ved læretidens udløb ikke har fået den fuldstændige uddannelse. Vælger lærlingene — uanset virksomhedens underkendelse — at fortsætte læreforholdet, sker det på læremesterens ansvar, således at denne, hvis lærlingen f. eks. på grund af de utilstrækkelige uddannelsesmuligheder ikke består svendeprøve, eventuelt ved voldgiftsretten vil kunne idømmes erstatning for mangelfuld oplæring. Da læremesteren i almindelighed vil have det i sin magt at bringe sin virksomhed i en sådan stand, at den vil kunne godkendes som oplæringssted eller at sørge for lærlingens fuldstændige uddannelse på anden vis, har man ikke fundet grund til at give ham ret til i disse tilfælde at hæve kontrakten.

Hvad foran er anført om et læresteds underkendelse, finder tilsvarende anvendelse, for så vidt virksomheden kun er godkendt til at oplære et bestemt antal personer, men desuagtet har flere under oplæring, eller kun er egnet som lærested på betingelse af, at lærlingen får supplerende praktisk uddannelse i en anden virksomhed eller på faglig skole, jfr. forslagets § 20, stk. 7 in fine.

Stk. 2 er nyt. Der er heri foreslået visse fristbestemmelser med hensyn til lærlingens ret til at hæve i lighed med, hvad der efter den gældende lovs § 16, stk. 2, jfr. forslagets § 17, stk. 3, gælder med hensyn til læremesterens ret til at hæve kontrakten. Herefter skal de under stk. 1, litra a)—e), g) og i)

nævnte forhold ikke berettiger lærlingen til ophævelse af kontrakten, når retten til at hæve ikke benyttes inden 3 måneder efter, at lærlingen — eventuelt forældre eller værge — har fået kundskab om forholdet.

Der er ikke foreslået nogen hævefrist med hensyn til det under litra f) nævnte forhold, idet de uddannelsesmæssige følger af, at læremesteren har været fraværende fra virksomheden i over 3 måneder, ikke sjældent først vil vise sig nogen tid senere.

Ligeledes er det ikke anset for påkrævet med en hævefrist med hensyn til det under litra h) nævnte forhold, hvorved bemærkes, at dette forhold ofte vanskeligt vil kunne tidsfæstes.

Da forholdene under graviditetsperioden kan undergå væsentlige ændringer, og der således kan være rimelig grund for lærlingen til at afvente graviditetens forløb, er det ikke fundet rimeligt at lade 3 måneders fristen finde anvendelse med hensyn til litra j).

Selve det forhold, at en læremesters hustru dør, eller hans samliv med hende ophører, behøver ikke altid bevirke, at den kvindelige lærling, der bor hos læremesteren, har ønske om at hæve kontrakten. Forholdene kan imidlertid senere udvikle sig på en sådan måde, at lærlingen med god grund ønsker kontrakten hævet, og i så fald bør eventuelle tidsfrister ikke være en hindring herfor, hvorfor hævefristen ikke er foreslået anvendt med hensyn til litra k).

I tilfælde af en virksomheds underkendelse i medfør af forslagets § 20, stk. 7, vil læremesteren ofte have det i sin magt med anvendelse af forholdsvis mindre midler at bringe virksomheden i en sådan stand, at den kan godkendes som oplæringssted. Når læremesteren over for lærlingen har givet udtryk for, at den fornødne forbedring af virksomheden vil blive foretaget, men dette af en eller anden grund ikke finder sted inden udløbet af 3 måneder, bør lærlingen ikke være afskåret fra efter udløbet af denne frist at hæve i medfør af litra l), når der er hengået længere tid, uden at forholdet er blevet berigtiget. Som følge heraf er litra l) foreslået holdt uden for fristbestemmelsen.

Stk. 3. Efter den gældende lovs § 17, stk. 2, regnes Københavns, Frederiksberg og Gentofte kommuner i denne henseende for een kommune, hvorhos arbejdsministeren for andre kommuners vedkommende kan træffe samme bestemmelse. Da der også kan være grund til at regne andre kommuner for een kommune i de i stk. 1, litra d) og e) omhandlede tilfælde, har man ikke fundet grund til i loven at give København m. fl. kommuner en særstilling.